

I V S T I L I P S I
V. C.
O P E R A O M N I A,
P O S T R E M V M A B I P S O A V C T A
E T R E C E N S I T A:
N V N C P R I M V M
C O P I O S O R E R V M I N D I C E
I L L V S T R A T A.

Tomus Tertius.

A N T V E R P I A,
E X O F F I C I N A P L A N T I N I A N A
B A L T H A S A R I S M O R E T I.
M D C XXXVII.

Cum Privilegiis Casareo & Principum Belgarum.

PRERCULA
I V S T I L I P S I
D E
MILITIA ROMANA
LIBRI QVINQVE,
COMMENTARIVS AD POLYBIVM.

5

PHILIPPO III.

HISPANIA RVM

ET INDIARVM

PRINCIPI.

væ de MILITIA scripsi, magne Princeps,
etiam tunc cùm scripsi, animo tibi destinaui
& inscripsi, & suspendi, vt sic dicam, ad tuam
aram. Multa me incitabant. sed præcipua:
quòd tuus essem, in solo & vetustissimo pa-
trimonio tuo natus : quòd res militaris, &
ideo magnitudine & fortunā tuā non indigna. Enim uero quem
magis tractare aut scire hæc deceat, quam Principem? & verissi-
mè prudens ille noster Cornelius : *Cetera cunctumque dissimulari,*
sed ducis boni Imperatoriam esse virtutem. Quid verò talem Princi-
pem? Nihil blandimur tibi, nec publicè locus sit, aut gratia: sed
ab orbe condito non fuit, qui maior in re aut spe fuerit, quam
te fata videntur destinasse. Præcessit iamdiu maximus Regum pa-
ter tuus tot regnis; in utroque orbe iura reddit, veteri & nouo;
atque ecce nouam ad potentiam viam fortuna nuper aperuit,
adiecta Lusitanìa: quæ sola adhuc lacinia deerat pulcherrimæ
& solidæ Hispaniarum vesti. Adsuta est, & vñà cum eà Africæ
& Asiae portus aut insulæ: id est, claustra atque aditus, quibus
ipsas illas inuadatis, & totas subiiciatis in leges & iura vestra.
Pietas iamdiu huc vocat & religio: sed recenter etiam iniuria,
quam immanis ille hostis Austriacis tuis infert, factus & solens
violare, rapere, & regna regnis adiicere, nullo nisi armorum iu-
re. O exergiscere tu aliquando, adolescens & vegete, & ma-
gno PHILIPPO tuo esto magnus ALEXANDER. Omnes isti
Asiatici Darij se contrahent, & ad motum tuum timebunt quan-

^{1. Annal.} Cæsar apud Tacitum, *Concionem*, quia permis-
sa videbatur, discedere in manipulos iubet; ve-
xilla præferri, ut id salutem discerneret cohortes.
Vbi & vexilla prælata notes, id est Signa
manipulorum turmarumque, & ipsarū le-
gionum. Plinius in laudatione Traiani: *Mul-*
<sup>* Nec male
horrors.</sup> *tia post facula tribunali viridi cespite exstrubatum,*
nec fascium ratiū sed pilorum signorumque hor-
nore circumdataum. Laudat in Traiano, quod
is quoque tunc pisco militem affatus sit: ri-
tu, qui excoluerat sub Domitiano & eius-
modi ignavis. Affatus autem, inquit, in cespite:
quem non cum fascibus lictores solum ad-
starent, sed circumstarent milites cum Pilis
& Signis. Ergo armati: & sic Claudioanus:

^{De bell.}
^{Gallia.} *Dicitis ante tamen Princeps confirmat ituros,*
Aggere conspicuas. stat circumusa inuentus
Nixa hastis, pronaq[ue] ferox accommodas aures.
Signa autem ante stabant, & iuxta ea Centuriones & Duces: eti Legati & Tribuni
fortasse à latetibus illi aut tergo. In figurâ
^{Liber.} mox videbis. Ammianus de Constantio:
Tribunal insitens, signisque ambitus & aquilis,

& agmine multiplicium potestatum, his exerci-
tum allocutus est. Idem de Juliano: Ipse ag-
liber. lib. xxii. *ligeri glebali aësistens, coronaque celiarum circum-*
datus potestatum, talus sereno ore diffusus. Vi-
des Aggerem, vides Signa, vides potestates
sive Duces. Etsi legas etiam vocatos mili-
tes in concionem ad ipsa signa: id est ad
Principia: cum uenpe in castris affatio
esset. Ibi quippe ante Prætorium, ut dicam
in re castrensi, ipsum Tribunal. Hoc sensu
Lucanus de Cæsare:

Connovat armatos exemplò ad signa maniplos. ^{1. Lib.}
Sed nota & inibi, cum armis conuenientib[us]. Ita
in Nummis & lapidibus sic expresa.

Tale igitur alloquium: quid in eo amplius?
approbatio aut improbatio, & utrumque
<sup>Clamor in
a senatu.</sup> per sua signa. Veteri quidem ritu reperio clama-
morem in assensu, & dextras sublatas: con-
traria, fremitum aut moestam taciturnitatem.
^{Lib. 111.} In Litio: Omniaque ea ingenti alacritate per-

clamorem militarem indicem omnium assensus
agebantur. Idem scriptor in ipsa Duci oratione:
Si iam satis animi est decernique pla-
cat, agitedum, clamorem qualcum in acie subla-
turi essis, hic tollite, indicem voluntatis vir-
tutisque vestre. Atque adeò appellat hunc
com-

militiam Latum vides in imaginibus quibusdam, aliter ac Iosepho dictum: more scilicet rotundis, rotundis, variante. Sed ex militiam e columnâ Aesopini, utrumque sic cunctum.

Hunc gladiolum Graeci appellaverunt, quia pendulus sic ad fessuram. Leo imperator: Habeant spathas Romano more ab humeris pendentem, & parametria. In Glosa: μάχαιρα, μάχαιρα, lica. Iunctum hoc malum, & rescribit: μάχαιρα μάχαιρα. Nam de omni machera, falsum sit: Ita in usum restituit, οὐ γλάρος ad ymaginem, lica. Exemplum in Ecclesiastica historiâ, de Geromio quodam Romano: μάχαιραν τὸ μάχηραν ξεπίστη: dicit ergo gladiolem, qui ad ieiunium. Et nostri aliquant hodie pugnantes ita ferunt. Idem Graeci οὐ γλάρον dicon, quia ad eorum, & ab eis pendet. In Martialis Lemme cii, Paracorum, & subscriptum:

Militie decus hoc, & grati nomen honoris.

Arma Tribunum cingere digna latus.

Cui nos à sensu, quasi soli Tribuni gestassent (errant qui arbitrari sunt); sed latus illud suum parazonium, & usi fabrum cultimque unum, ut vel Tribuno sit dignum: Ornat enim auro & argento foliis, quisque pro fortuna. Herodianus de Scori militum: Ta τὸ ξιφίδια χειροποίησθαι & παραβλητον τὸ αργυρόν τὸ κρύσταλλον μεταμorphos: Et gladios us (Iuliani militibus, Tresorians) absulerunt, quos suspenso gestabant auro & argento cultos. Abstulerunt, impudem, tamquam militum item exactiorarent, discingerentque. Idem οὐ γλάρος. Hesychio, οὐ γλάρος, μάχαιρα: Parabolitis, patua machera. Fergo hoc ipsum est Semispatha. Habant (inquit libro x. capite xv.) gladios maiores, quos Spathas vocabant, & alios minores quos Semispatas. Nec verò Romanis tantum, sed ve-

teres etiam Graeci. In Homero cii, de Agamenone, Iliad. 7.

— οὐντόβριος γένεσις μάχαιρα,

Η' οἱ οὐγές οὐφρος μάχαιρα καὶ μάχη:

— manibus strinxitque macharam,

Que iuxta gladii vaginam dependebat.

Eustathium pro nostra re explicit, & vult intela legi οὐγέσπιδα sine εγγραφis. Herodotum adnotat: Kai εγκεισθα οὐγές τε σεξές μαχός: Ex pugionib; ad dextrum fermat. Nam & Persa os, & tibiæ corum Aesopaces. Iulius Pollax ita docet: Ανδράς, Περούπος ξεπίστη το τοφει παρηγόρως: Aesopaces, Περσicus gladioles quidam, scutis adaptatis. Moſchopulat item, in variis Attica, Αγρια, εγγραφis θεραπεια: Aesopaces, pugno barbaricus, quem Graeci dicunt Paracharidum. Denique in Suidâ exponit, πα-νεγός ἡρώη Πετροῦ: eti mālū. Non ergo magne ille gladium, quo Turci atque Orientales bōdē-rituntur, ex istorum quidem mente. Hispani usi-dem etiam uisi, ut mones Diodorus libro vi. Σι-φη οἱ αὐρισκοι, καὶ μάχαιρα οὐγέρητοι καταλαμ-βάνουσι, εγρής τοι Καρπαιης οὐγέσπιδας, αἵ γερατα κατα τοι ε τοῖς μάχαιρις συμβαδεῖ. Gladios terunt incipites & utimque incidentes, ferro praestantissimo factos; habentes & gladioles duodecim digitorum adiunctos, quibus utuntur iunctâ pugna & in complexo. Et an non Romani, ut maiorem gladios, sic mino-rem ab Hispanis? maximè cùm & modis illi. Spithame utrobique fit, quem Iosephus dixit. Ab illis, an à Gallis: cùm & h̄i uisi. Claudius Qua- drigarium sic exando, apud Agellium libro ix. Gallus quidam nudus, pīcte leucum & gladios duos. Nam duos tribuit, & pīto alterum mino-rem. De Germanis quidem (& mores plerique- tūs idem) Ilio clarius hoc asserti pugna Cas- toro in Arisobistum: Adeō autem cum impetu Romani eos inuaserunt, ut nec cooris, nec gladiis illis longioribus ut possent. imò mulci- triam via breviorum gladiorum (ηδερο-ρη ξεφοι) prouati, manibus & dentibus depu- garent.

— Ab humero, non à medio cingulo pen- debant. Pap. 75.
et. 1. in
11.

— Αὐτὸς δὲ οὐγέσπιδος ξιφός αργυρεῖας.

Circum humeros iecit clavis gladium aigen-
tatis.

Virgilium:

Tum lateri atque humeris Tegatum accom-
modat ensim.

Ideo Festus Arma dicit appellata, quod ex ar-
mis, id est humeris pendente, ut gladius: Sed
& vetera monumenta passim ostendunt, & pro-
creatores militum bōdē uisitant. Loris autem la-
toribus dependebant, & id Baltei, vel Baltes.

Virgilium:

— humero cūm apparuit alto

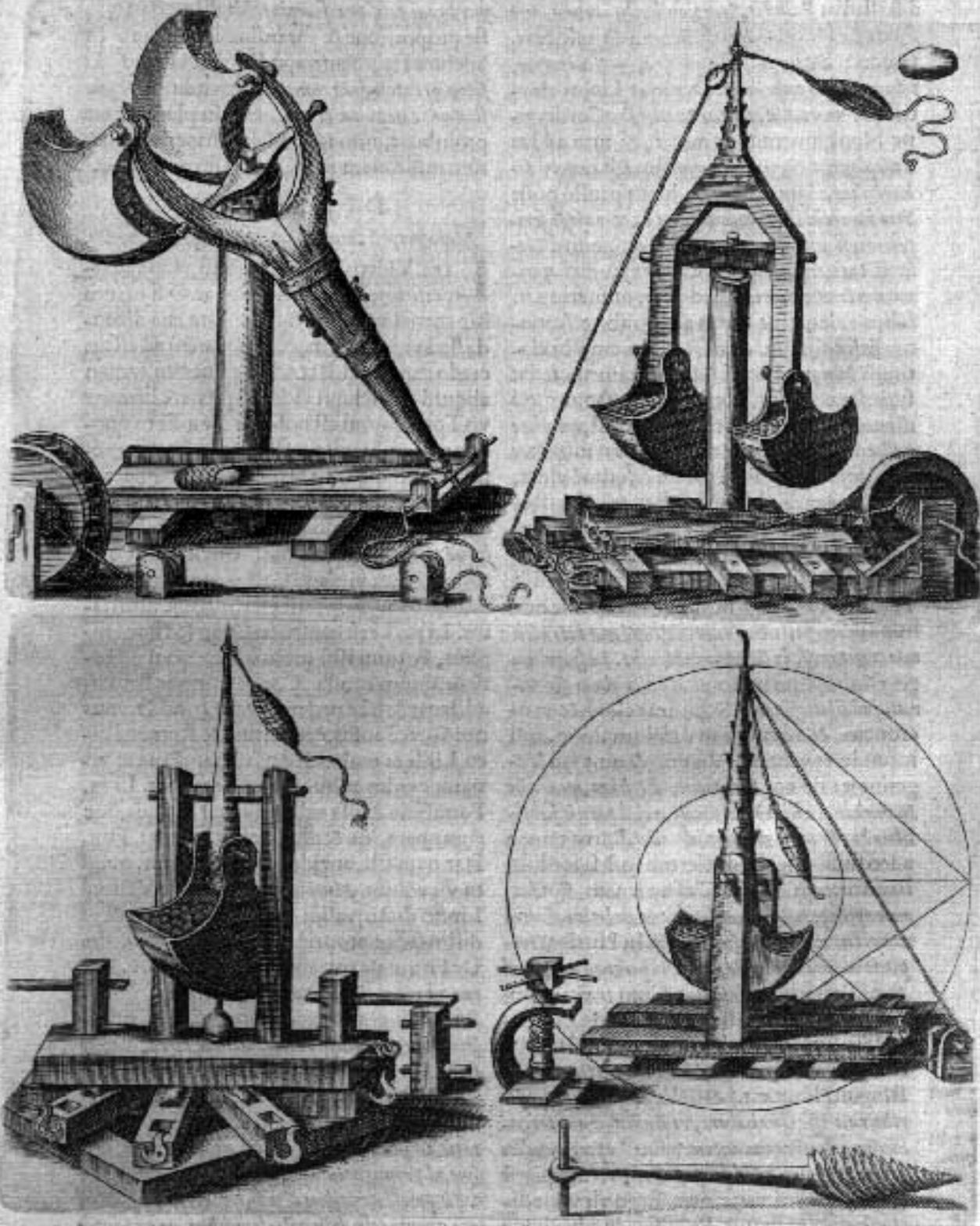
Baltes, & nosū fulserunt cingula bullis.

Sidonius libro iv. epif. xx. Penduli ex humero
baltei. Silio libro x.

— tenui quā balteus imo

Sinuatur, coxaque sedet munimentum utraque.

Quia versus tamē indicat cingulum etiam com-
mune, & quo in orbem ambimus, Balteum

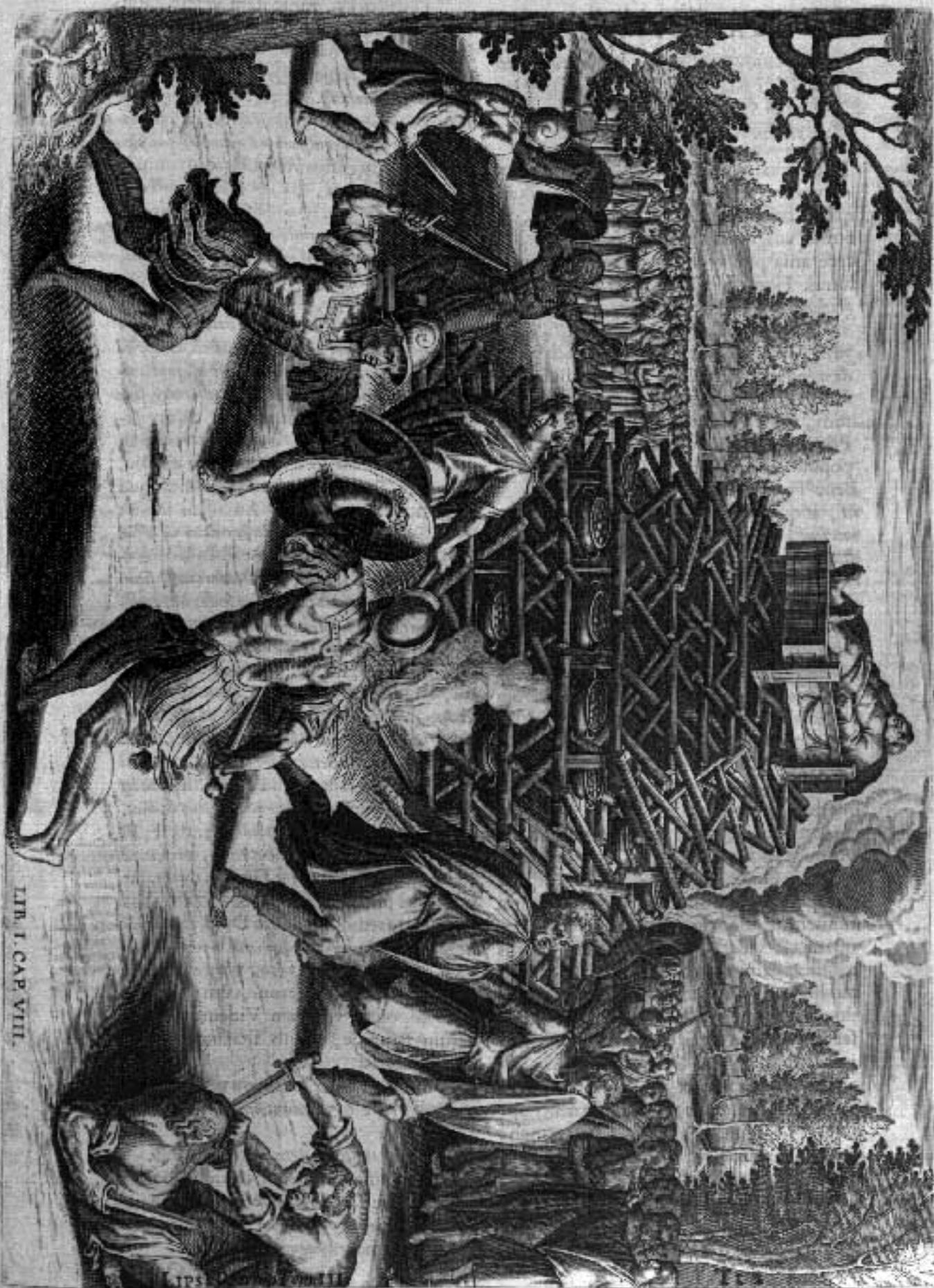
DIALOG. IV.

Scorpiones quid, & quo telo?

PEREGI, & te editorē, Lipsi, adspicio: ec-
quid mittis? Lips. Ego editor: bellē. qui
ipse depugnau, & exercitus sum plus satis.
Sed tamen si sim; nec mittam quidē, nume-
ris pondum impletis. Fvr. Omnibus, & lar-

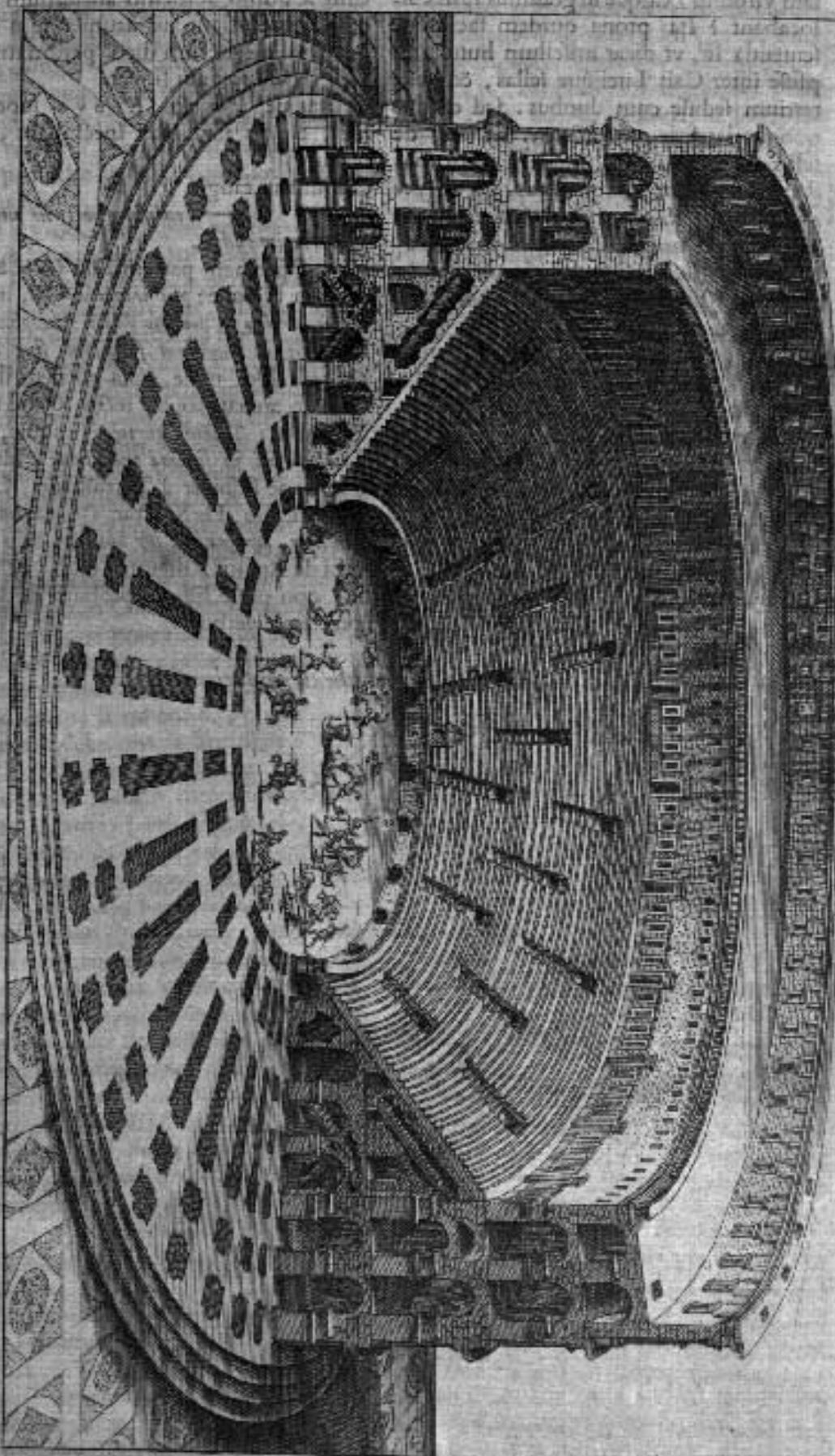
L LIPSI Operum Tom. III.

giter, aut fallat. Lips. Scorpiones ubi sunt, vi-
cini & adsimiles istis, adeò ut Ammianus
misceat, & Ballista (à te dictum) sic appelleat.
Fvr. Si misceat, bene est: per mesic sunt, non
disiungo. Lips. Arqui debent Futi, debentes
hoc age. A Catapultis primū Hirtius ab-
iūgit, in bello Africo: *Cæsar in castris Scorpio-*
nem, Catapultarū, magnā vim habebat. Illic idem
Ec à Bal-

Amphitheatri interior facies, qualem eam fuisse cum omnibus membris sufficiamur.

CAPVT

1. Aris, que sicut boni Larari, de quā dixi,

explicare.

2. Portico, per quas intrabat in Arenā belisse.

His clausis tamen rursum credimus : non foliūm
sunt bellarū, ne egrediā pateret nam solūm
est etiam ad aquas coētentias, cūm it Am-
phitheatrum impletum, cūm iama tunc for-
tasse magis conjecta addi pio tempore paret.

3. Vide super his portis cap. v. 11. & 12.

4. Podium, cum suis columellis : & in medio

Suggeritur Imperatori. Dicit cap. xl.

5. Precedens, iuxta Diem, id est gradibus.

6. Bellarū.

7. Tum & latere eius genū tres sunt in Thea-

dam quadrata in ipsius gradibus, per quas in

Podium ipsum.

8. Frumentaria, fine affinitatis est, posteaque que-

dam

9. Etiam ei forma est, ut in aede infrasēndā Cu-

nicum item vocant.

10. Eritam, ad transmittendos mālor, que-

dam

11. Psaltilia expedita, sed tamen ibidem in arborē :

12. & ercent à rīmālis quinquādū māli induc-

13. batur. Ceterū opior si sit dīcū cīcū ex dīc-

14. pīcū nōlī, quā est caput xii.

plaris expressis. Ambiguo enim, in non esse Pro-
cōdēnes certissimā columnā sua factū, vi-
tio & latere eius genū tres sunt in Thea-
dam quadrata in ipsius gradibus, per quas in
Podium ipsum.

Frumentaria, fine affinitatis est, posteaque que-
dam

Eritam, ad transmittendos mālor, que-

dam

Eritam, ad transmittendos mālor, que-

dam

Psaltilia expedita, sed tamen ibidem in arborē :

& ercent à rīmālis quinquādū māli induc-

batur. Ceterū opior si sit dīcū cīcū ex dīc-

pīcū nōlī, quā est caput xii.

Quibus versibus vera historia & sensus est. Polybio reddatur iste. Antiochus rex per fraudem Achaeum ex aere Sardium deduxit, & per insidias cepit. Knidensis addit, aperte
 quod invenimus & tradidimus, ut dicitur &
 redidit & fortificauit, non quod invaserat, sed
 duxerat, nunc autem capta Sardis: Et rursum est, pri-
 mo admissilare illum miserum & extremas par-
 tes succidere, deinde capite eius refecto & in
 aspernum culicem connecto, reliquum corpus cru-
 cifigere. Hoc res: sperne aliorum inanes lo-
 gos. Sed & mecum lego, teste pependit aquila:
 non triste aut teste, quod vulgatur. Vult
 enim, cum non in ipsa auriferâ aquâ, id est
 Pactolo, suspensum: qui ponit: sed iuxta
 eam, atque illâ quasi arbitriâ & inspectante.
 Pactolus autem haud longe Sardes,
 ubi haec gesta.

CAPVT V.

Dianio prima Crucium: & de specie rotundissi-
 ma diffatum, Affixione. Tertullianus per or-
 easantem correcit, atque Iesu eadem crux
 Cerere existimat.

VERBA non ultra me tenent: rem ordi-
 nantur. cui illustrandæ duplex genus
 Crucium statuo. Simplex & Compactum. Il-
 lud voco, cum in uno simpliciter ligno sit af-
 fixio, aut infixio. Quæ crux, mto indicio,
 prima fuit, & in aliam speciem à rudi hac
 ventum. Sed ea quoque duplex, ut tetigi: al-
 tera ad Affixionem, altera ad Inficiacionem. Nam
 alias ad arborem sine stipite in alligabant
 ficebantve hominem. ut in Cupido Cru-

cifre Autonij, quem sic describit:
 Eligitur magno myrtu[m] notissima luco,
 Inuidosa Deum patens. Cruciauerat ille,
 Spretolum, memorem Veneris, Proserpina
 Adonim.

Huius in excelso suspensum stipite Amorem,
 Denunciat post terga manus, substrictaque
 plantis
 Vixula marentem, mello moderamine panse
 Adsignunt.

Verba omnia nota: videbis & in arboris sti-
 pite appensum, nec manibus expansis, sed à
 tergo denuntiatis, denique nec clavis sed fu-
 nibus substrictum: nisi forte in pedibus. Si-
 mulcet Tertulliano, de Tibetio: qui Saturni apolo-
 sacerdos, ut inquit, in eisdem arboribus ^{in arboribus} tenuit
 sui, obumbratricibus scelerum, potius Crucibus apponit.
 expogit. In Martyrologio, de Paphnutio: serv. sepe
 Ipse palme arboris affiguntur, ceteri autem ferro
 necantur. Nec ambigimus arbores plerum-
 que huic rei seruisse, presertim in grandi
 numero cruciandorum, sine recisâ leviter
 & ad Crucem aptatas, siue etiam comantes.
 Sed & in stipite simplici idem fuit. Ex Ter- ^{sue herade}
 tulliano: Quandò distinguuntur à Crucis stipite ^{fatio}
 Pallæ Attus, vel Ceres Farrea, que sive effigie,
 rudi polo & informi ligno prestant? Nam tu-
 demetece palum compouit & assimilat cum

Cruce. Sed in eius verbis menda de Cerere
 Fartæ. Cor enim sic appelletur: an quia fat in- ^{Tertullia-}
 uenerit esto, atqui non omnis Ceres sic effi- ^{ni etiunde-}
 cit, sed certa aliqua, & in loco quem voluit
 expressum: sicut de Pallade, quæ Athenis.
 Legendum arbitror, Faria sive Pharia: quasi ^{Ceres Pha-}
 ria, sive ^{Pharia} in Ægypto. Et intelligi ^{Ægyptia.}
 credâ Iisdem: quæ nomine diuertit à Cerere,
 numi-

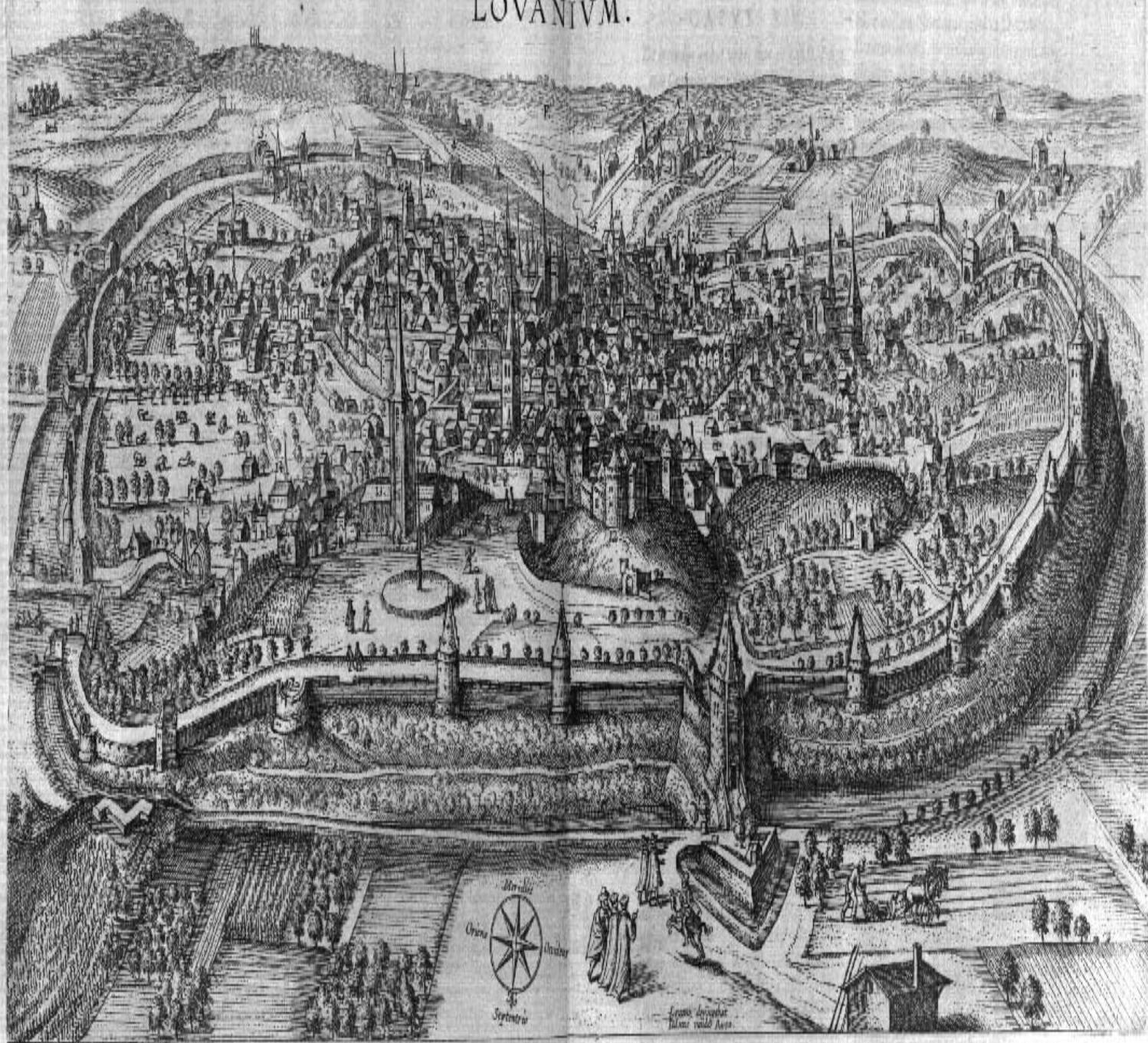
C A P V T V I I I .

Beneficia eius deinceps in primatos. & prius à morte servatus & patibulo, qui Falconem amiserat.

Quām varie, & quām multis! in animo, in corpore; in periculis, in calamitatibus; in languoribus, in ipsā morte. Exempla videamus: & primum istud, quod lignea vetus imago repräsentat, donarium ibi: & monumentum. Scripta etiam in archivis habent plenam historiam: sed annum omittunt. & rem tamen veream esse, cū dictus ille typus, tum ipsa scriptio adfirmat, veterissimis stili ac lingue. Res ita habet. Auctiōnē inter nobilitatis nostrae prisca & prima exercitia fuit, etiam nuper: priusquam tristia hęc bella omnem ludicran honestamque voluptatem arecerent. Huic capturę Falcomes habebantur, impenso pretio ē Septentrionis ferè partibus petiti, susci, albicantes, aut varij: bonitate etiam varijs, vt genus cuique suum, & ex eo vigor aut rapacitas erant. Vir igitur nobilis (nomen siletur) tam aue-

prædaticem estimatam & amatam habebat: quę casu, aut negligentiā ministri, auolauit. Dominus in occasione requirere: ille mussare, & quod res erat denique dicere, Auolasc. Bilis huic in natus: & Scelēte, sic imponis ē pretio anem alienasti, & maxum mībi mendacio adi. Audī autem ē serio edico, nisi intra quinque sepiusmanas (hanc comprehendationem vita tue dono) aut compāret, tu perīsi. Servus in metu, qui dominica & semibarbara tunc imperia norat: itaque requirit ipse & alij vndique, filias & deūia vestigant. frustrā. Dies lapsus, hero minē non clapsē: quas ad rem vult conferre. Iterū ille supplex precatur, & impetrat coenistruant dilationem. Sed nulla quæstio iutat. Dominus erucē iubet statui, missellum sub eā deltitui, iūm laqueo illigandum. Carnifex adeſt, oculi obligantur: ſpe omni atque ope humana abeunte, diuina suburnit: & in mentem ei est *Diva Hallensis*, quam milerorum, & praefertum innocentium, ſep̄leuamen audierat foile. Tacitis precibus inuocat: atque ecce statim in aere viſus audire fonuſ tintinnabulorum, qui-

LOVANIVM.

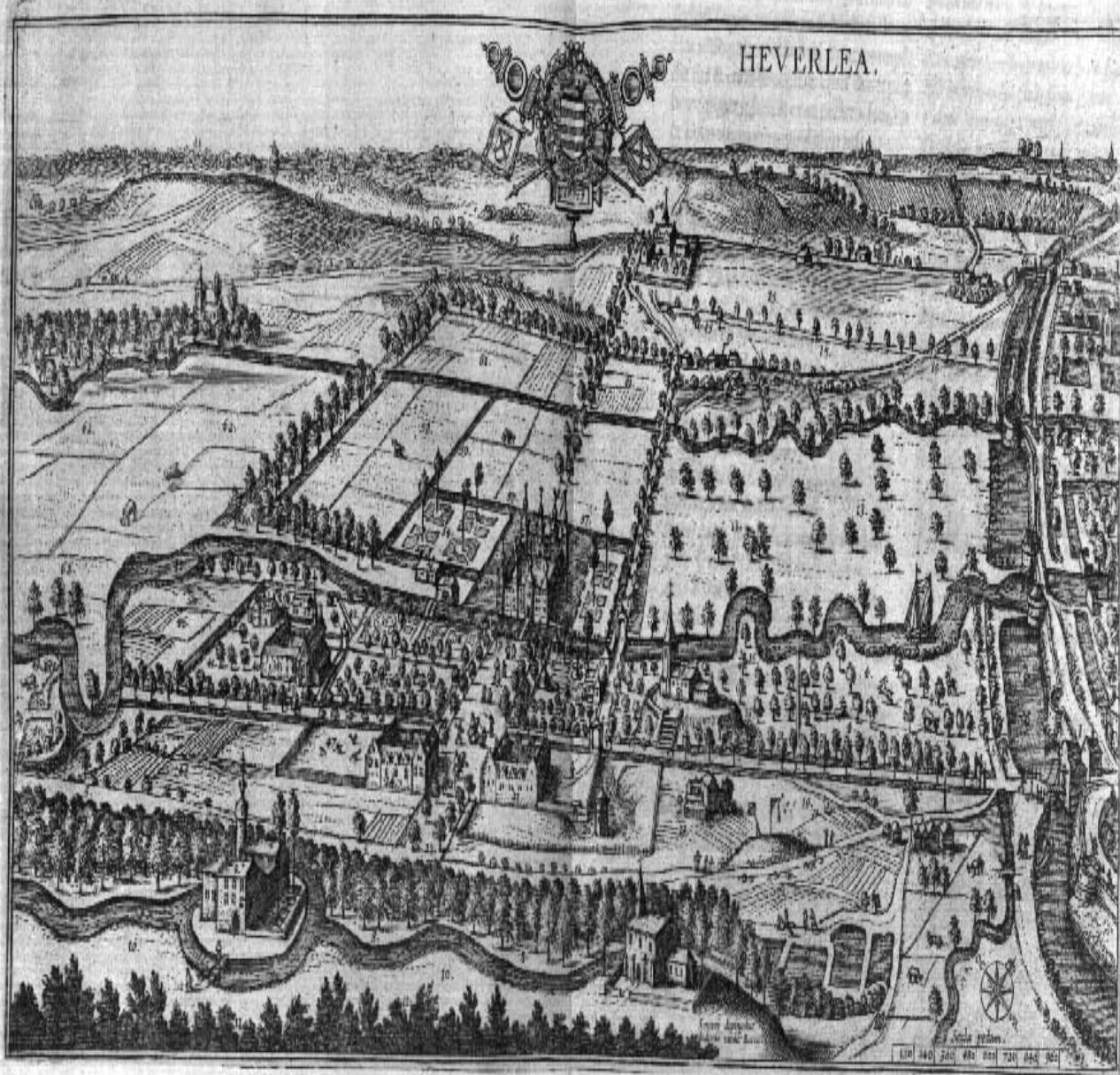
A. Heuchel, Prencium.
 B. Bancum, canobium.
 C. Moes calcaria.
 D. Fledereke, canobium.
 E. Patrum, canobium.
 F. Silua Heretensis.
 1. Porta Archotana.
 2. Porta Diekemensis.
 3. Porta Theneensis.
 4. Porta Pacensis.
 5. Porta Hertiechis.
 6. Canadæ major.
 7. Canadæ minor.
 8. Porta Bruxellensis.
 9. Porta Vincorum.
 10. Turris impensa superius.
 11. Porta Mercatorum.
 12. Ars hoc Digna.
 13. Commandaria S. Iacobi Rupella.

14. Dodocim Apotholi. Xenodochium.
 15. S. Martini canobium.
 16. S. & S. Genesii. Xenodochium.
 17. Sancte Catharina faciliam.
 18. Sancte Marie exterijs faciliam.
 19. Sancti Nicouli. Xenodochium.
 20. S. Marie Visitations faciliam.
 21. S. Quintini templum, parochia.
 22. Collegium Vigili Zutchemi.
 23. Begitergiam.
 24. Nigra Iurors, canobium.
 25. Cartusia, canobium.
 26. Sacellum S. Crucis.
 27. Capucini, canobium.
 28. Annunciatæ, canobium.
 29. Alzani frater.
 30. S. Iacobi parochia.
 31. S. Laurensii. Xenodochium.
 32. Praitorum, PLACET.

33. S. Margarete faciliam.
 34. Collegium Vanizianum.
 35. S. Vituli canobium.
 36. Bogardi, nisi: Pionaelekenfes, cano-
bium.
 37. Veneri S. Matre, canobium.
 38. S. Genesii, parochia & canobium.
 39. Pontalpali.
 40. S. Spinosis porta.
 41. S. Michaelis porta.
 42. S. Quintini porta.
 43. Lutina porta.
 44. Molana porta.
 45. Pratensis porta.
 46. Franciscanorum porta.
 47. Recreatiæ porta.
 48. Lindenæ porta.
 49. Caffentriæ porta.
 50. Caltram, pedagogium.

51. Augustiniani, canobium.
 52. Aliae Domine, canobium.
 53. Clariæ, canobium.
 54. S. Dominici collegium.
 55. Parva Societas Iesu.
 56. Arte batensis collegium.
 57. Dalemse collegium.
 58. Seminarium regium.
 59. Collegium Theologicum duplex, Ma-
rin & Minus.
 60. 5. Anas collegium.
 61. Sacellum S. Antonij vulgo Clericorum.
 62. Pulchra Diu Virge.
 63. Lipidij domus.
 64. Franciscani, canobium.
 65. S. Barbara faciliam.
 66. Dominicanæ, canobium.
 67. Peclitanum collegium.
 68. Magorum Xenodochium.
 69. S. Eligij acelum.
 70. S. Petri parochia.
 71. Collegium triplum.
 72. Curia Senatorum.
 73. Halle, sive Atheneum.
 74. Lithum, pedagogium.
 75. Vicus artium.
 76. Collegium Sabandiz.
 77. Collegium latus.
 78. Falco, pedagogium.
 79. Collegium Winckelianum.
 80. Collegium Poncifium.
 81. Porcas, pedagogium, & Standonck
collegium.
 82. Cranendacki collegium.
 83. Draxi collegium.
 84. Haerteriæ collegium.
 85. Collegium Lovaniense.
 86. Collegium Diuui.

HEVERLEA.

1. Porta opida, quæ Heverleensis dicitur, quæ hac ducit.

2. Porta nova, quæ Baronatum Heverleæ à ditione Louaniensi separat.

3. Pulcherrima Via, quæ ad ipso opida, recto limite, ad hunc filium & fontium receptaculum, sive castellum aquarum, ducit. Longa est palliù minus nulli passus, lata pedes 21, ad libellam aquæ bellæ, & inter montes aut colles altos ab aliis ad virginis pedes, depesta & complanata. Margines spibus vinit clauduntur, in parte extensa: tunc arboribus adhuc virginis columbariorum. Egregium, & cavigium doas, ut verbo dixerim.

4. Parcum sine Virnium, quod fersi est delectatum.

5. Viz. Wantiam municipium versus.

6. Rima, qui à Parens Camobio in Diliam manat.

7. Piscine, numeris septem, sumi a pedu & opportuno sumi, inter declives iugis, & vallis arboreis collis.

8. Silum Heverleensis, magna, venientibus apta.

9. Domus & exercitaculum venitorum.

10. Aera sublata, nemque rura & pilicise.

11. Silum Meridionalis, latè diffusa.

12. Villa humana.

13. Pista adusta.

14. Foraria, cuius cursum in præcipua pars opus & ma-

nus dixerit: etiam per peus desinans, pilicibus sur pulicibus

recepitaculum & cultus.

15. Agri arat., & pœsi.

16. Hortus pomorum.

17. Litteræ ad Emonam, nuncris alibi consulis.

18. Templum Parochiale Heverleæ, antiquum.

19. Agri anni.

20. Vizarium euniculus aut lepus culiculus, iconij Columbariorum.

21. Domus in vium nobilium uincitaccerum, itemque ad-

uersorum.

22. Via, quæ ad Silam Heverleensem tendit.

23. Area ante Engili.

24. Ipsilon Equile, & area interior.

25. Area ante Areum, lata & pulcherrima, virginique urso-

bus, ambulatrix & sybis clausa.

26. Tilia arbores dispolita.

27. Hortus præmorum, pisticorum, & id genus.

28. Horntiburon, cum suis flexibus & Libyonthis.

29. Fons qualibet fabiliens matutino labore & spaci excipi-

entes in illi, qui ingredientes fallum & levandam nunciali-

num sive rupes & topa, glacie, tellus conchisque meritis, mitan-

dâ arte, Verbele mons, molis moluant, amplexus cantant, aqua ad-

fantes spargi alia, cum oblectatione ministrant.

30. Fons publici visus.

31. Hortus cerasiforum, varijs genis.

32. Via e zerbibus limitata ad Camobij.

33. Horus holermi, & bacca sua ex culibum.

34. Fons in eo item è marmore, & tali vallo labore.

35. Pengale, Libyonthus, & fons.

36. Via & abores adiutori, iusta thomen.

37. Idem ante Camobij.

38. Templum, & cornubij multiplex adhucum: in quo vi-

ganquamur religiosi eis operant, ex lye & lato teatris;

sed in atra tem posuit, itenque hominum usura, dimissione, qm.

39. Hortus religiosum.

40. Area Camobij.

41. Collegiū, quod destingutum, ut parva Academia, Lædi-

abum, aut distingutum, ut genitum Principis & aduentorum.

42. Horus Camobij.

43. Aut inferius Camobij & pilicina.

44. Horus prætorum Camobij.

45. Agri arat.

46. Fons.

47. Agri arat.

48. Parcum, huc locus clausus in silua, sed fons.

49. Abobetta, fons primatus, & camigo, nunc pilicina.

50. Atra ipsa, dominebam Principis: superbum opas, & per-

fectum.

51. Fons in ea pulcherrimus, ab aliis fabiana, & labia maturore

excepit, flatus ornatiss.

52. Fons circum arcem, late, profunde, nictat aqua plena.

53. Hortus volvantis.

54. Melenducam duplex: frumentis frangendis, & secundis

ligis.

55. Venitrum domus, & Falsonianum,

56. Atra ponit Arcem.

57. Pella.

58. Fons minores, vel Elices à ruis fusa.

59. Vix & adiutor arborei, itenque frax.

60. Agri Arni.

61. Communis agri.

62. Via, quæ Bancum camobium dicit.

63. Fons Bancum.

64. Fons Bancum.

65. Via regia, quæ Bruxellam iust restringit.

66. Peta Beuclensis.

卷之三

卷之三